

In dit document vind je per groep een overzicht van de burgerschapsdoelen die aan bod komen in de thema's van Blink Wereld - vakgericht:

- Groep 1-2
- Groep 3
- Groep 4
- Groep 5
- Groep 6
- Groep 7
- Groep 8
- Projectthema's
- Specials

Burgerschapsdomeinen

We hebben onderscheid gemaakt tussen de vier sociale taken (burgerschapsdomeinen) die kinderen als burger in onze samenleving moeten kunnen vervullen:

- **Democratisch handelen:** kinderen leren wat een democratische samenleving is, deze te aanvaarden en hieraan bij te dragen.
- **Maatschappelijk verantwoord handelen:** kinderen leren over de leefgemeenschappen waartoe zij behoren en leren hier medeverantwoordelijkheid voor nemen.
- **Omgaan met conflicten:** kinderen leren over (lichte) conflictsituaties of belangentegenstellingen waarbij zij zelf 'partij' zijn en leren hiermee omgaan.
- **Omgaan met verschillen:** kinderen leren over verschillen (sociale, culturele, religieuze en uiterlijke verschillen) en leren hiermee omgaan.

Meer weten?

Op onze website lees je meer over [onze visie op burgerschap](#) en hoe burgerschap aan bod komt in Blink Wereld.

Zoek je aanvullende informatie over hoe je burgerschapsonderwijs stevig kunt integreren in jouw school? Neem dan [contact op met Onderwijssupport](#).

Nieuwe kerndoelen burgerschap

Wij houden de ontwikkeling rondom de kerndoelen nauwlettend in de gaten en zorgen ervoor dat ons lesmateriaal altijd aansluit bij de actuele doelen.

Groep 1-2 pakket A

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapdoelen
Thema 1: Fantastische aarde	• Maatschappelijk verantwoord handelen • Omgaan met verschillen	In dit thema ontdekken de kinderen als echte ontdekkingsreizigers de aarde. Ze bekijken en bespreken verschillende elementen van de aarde. Ook leren ze de verschillen in landschappen en omgevingen die door mensen zijn ingericht te herkennen. Ze verwonderen zich over de grote diversiteit aan planten en dieren en worden zich bewust dat de mens invloed heeft op de natuurlijke omgeving
Thema 2: Onze buurt	• Maatschappelijk verantwoord handelen • Omgaan met verschillen	In dit thema gaan de kinderen op ontdekkingsstocht door de buurt. Ze leren over de bijzondere dingen die ze tegenkomen in de natuur . Ze leren dat er overal groen te vinden is in de buurt, dat er veel verschillende dieren zijn en dat er verschillende mensen wonen en werken. Ze leren nadenken over de inrichting van hun eigen leefomgeving en leren hierbij rekening te houden met anderen .
Thema 3: Een eigen huis	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren kinderen over verschillende soorten huizen en denken ze na over wat een huis een thuis maakt. Ze leren hun eigen woonsituatie verkennen en denken na over wat ze zelf fijn vinden aan hun huis. Ze leren hun eigen woon- en leefsituatie te vergelijken met die van kinderen uit hun klas en andere mensen. Ze verkennen het belang van leefregels en afspraken op straat.
Thema 4: Het maaklab	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema onderzoeken en ontdekken de kinderen van alles over apparaten, kettingreacties, uitvindingen en leren ze hoe je zelf dingen maakt. Ze leren verschillende uitvindingen in het dagelijks leven te herkennen en denken na over hoe ze met een eigen uitvinding een probleem kunnen oplossen.
Thema 5: Op bezoek bij ...		<i>Thema in ontwikkeling</i>

Groep 1-2 pakket B

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Jouw gekke lijf	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over hun lijf. Ze leren de fysieke kenmerken van zichzelf te benoemen en te vergelijken met de fysieke kenmerken van een ander. Ze leren dat ieder lichaam verschillend is. Ook leren ze deze verschillen te benoemen .
Thema 2: Het dierenmysterie	• Maatschappelijk verantwoord handelen • Omgaan met verschillen	In dit thema gaan de kinderen op ontdekkingsstocht door de buurt. Ze leren over de bijzondere dingen die ze tegenkomen in de natuur . Ze leren dat er overal groen te vinden is in de buurt, dat er veel verschillende dieren zijn en dat er verschillende mensen wonen en werken. Ze leren nadenken over de inrichting van hun eigen leefomgeving en leren hierbij rekening te houden met anderen .
Thema 3: Levende verhalen	• Omgaan met verschillen	In dit thema ontdekken de kinderen dat je niet alleen met je stem iets kunt vertellen, maar dat je je hele lijf kunt gebruiken om een verhaal te vertellen. Ze worden zich bewust van hun eigen lijf en leren hoe ze hun lijf kunnen gebruiken om emoties uit te drukken . Ze leren over verschillende fysieke kenmerken en leren deze vergelijken met een ander. Ze ontdekken dat een gezicht kan vertellen hoe je je voelt . Ook leren ze dat er verschillende manieren zijn om te communiceren.
Thema 4: Wereldschatten		<i>Thema in ontwikkeling</i>
Thema 5: Seizoenen op stellen		<i>Thema in ontwikkeling</i>

Groep 3

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapdoelen
Thema 1: Mijn geschiedenis	• Omgaan met verschillen	In dit thema ontdekken de kinderen meer over hun eigen leven en het verschil tussen het leven vroeger en nu. Ze leren over zichzelf en ze leren woorden te geven aan wat ze denken, doen, willen en willen worden . Ze leren benoemen wat ze al kunnen en wat nog niet. Ook leren de kinderen belangstelling te hebben in elkaar. Ze leren over de verschillen tussen mensen en dat voorkeuren, uiterlijk, interesses en vriendschappen in de loop der tijd kunnen veranderen.
Thema 2: Op wereldreis	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema gaan de kinderen op ontdekkingsreis. Ze leren over verschillende klimaten en leren over de gevolgen hiervan voor de leefomstandigheden van mensen, dieren en planten . Ook leren ze over hun eigen leefomgeving en kunnen ze benoemen en delen wat leuk is aan hun eigen buurt .
Thema 3: Beestjes in de buurt	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen meer over de omgeving om hen heen. Ze leren over dieren in de natuur aan de hand van sporen en over verschillende beestjes die leven in hun leefomgeving. Ze ontdekken we veel kunnen leren van beestjes door hen te observeren en onderzoeken . De kinderen leren dat het belangrijk is om zorg te dragen voor de natuur en onderzoeken hoe zij zelf een geschikte leefomgeving kunnen maken voor kleine beestjes.

Groep 4

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Oer-lang geleden	• Omgaan met verschillen	In dit thema maken de kinderen kennis met een wereld waarin er nog geen mensen bestonden en ze denken na over het leven in die tijd. Ze leren dat je door onderzoek te doen meer te weten kunt komen over vraagstukken van vroeger en nu. Ze leren over leven in de ijstijd en leren zich inleven in verschillende mensen, in verschillende tijden.
Thema 2: Honderden huizen	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema maken de kinderen kennis met de verschillende stadia die doorlopen worden bij het bouwen van een huis. Ze leren verschillende toepassingen van technologie in het dagelijks leven te herkennen. Ze leren nadenken over wat ze belangrijk vinden aan hun eigen woon- en leefomgeving en wat anderen belangrijk vinden.
Thema 3: Op ruimtereis!	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema krijgen de kinderen het inzicht dat wij, mensen op aarde, deel uitmaken van de ruimte. De kinderen leren over de invloed van technologie op henzelf en hun eigen leefomgeving. Ze verkennen de veranderingen die zij door technologische ontwikkelingen zelf teweeg kunnen brengen in hun eigen leefomgeving , nu en straks.
Thema 4: Kijken naar vroeger	• Omgaan met verschillen	In dit thema worden de kinderen zich ervan bewust dat je de geschiedenis overal om je heen kunt zien, horen en vinden. En dat de geschiedenis niet alleen over Nederland gaat, maar ook over allerlei andere plekken in de wereld. Ze leren over de cultuur en gewoontes van het oude Egypte en leren zich inleven in anderen .
Thema 5: De wereld rond	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over verschillende culturen, tradities en gewoontes aan de hand van eetgewoontes, begroetingen en spelletjes uit verschillende werelddelen . Ze leren hun eigen gewoontes en rituelen te vergelijken met die van een ander. En ze doen zelf een onderzoek naar een voorwerp uit een ander land.
Thema 6: Slimme uitvindingen	• Maatschappelijke verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen verschillende toepassingen van technologie in het dagelijks leven te herkennen. Ze leren over de invloed van technologie op henzelf en op hun eigen leefomgeving . Ook verkennen de kinderen de veranderingen die zij door technologische ontwikkelingen zelf teweeg kunnen brengen, nu en straks.

Groep 5 Geschiedenis

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapdoelen
Thema 1: Jagers en boeren	• Omgaan met verschillen	In dit thema kijken de kinderen naar de verschillen en overeenkomsten tussen het leven vroeger en nu. Ze leven zich in in prehistorische boeren en bouwen zelf een mini-hunebed.
Thema 2: Grieken en Romeinen	• Omgaan met verschillen	In dit thema leven de kinderen zich in in de tijd van de Grieken en de Romeinen. Ze leren over het leven, de leefomgeving en gewoontes in die tijd en vergelijken dat met nu.
Thema 3: Monniken en ridders	• Omgaan met verschillen • Democratisch handelen	In dit thema leren de kinderen over het leven in de tijd van monniken en ridders. Ze leren over de vrijheid die boeren opgaven in ruil voor bescherming en over de verschillen tussen arm en rijk. En ze leren over religieuze en levensbeschouwelijke stromingen in die tijd.
Thema 4: Steden en staten	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over de verschillen tussen een stad en een dorp. Ook ontdekken ze wat de gevolgen hiervan kunnen zijn voor het leven van mensen. Ze leren over de conflicten van handelaren in de stad en hoe deze opgelost werden. En ze leren over religieuze en levensbeschouwelijke stromingen in die tijd.

Groep 5 Aardrijkskunde

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapdoelen
Thema 1: Handige plattegronden	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema maken de leerlingen kennis met de atlas en met het lezen van kaarten en plattegronden. Ze worden zich bewust van hun eigen leefomgeving .
Thema 2: Ontdek Nederland	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema gaan de kinderen op ontdekkingsstocht door Nederland. Ze leren over natuurgebieden, wateren en recreatiegebieden . Ze leren over de diversiteit aan dieren in ons land. En ze denken na over welke voorzieningen zij belangrijk vinden binnen hun eigen leefomgeving .
Thema 3: Eet smakelijk	Omgaan met verschillen Democratisch handelen	In dit thema leren kinderen over waar ons eten en drinken vandaan komt. De kinderen leren dat de natuur invloed heeft op akkerbouw en veeteelt en dus op ons voedsel. Ze worden zich bewust van de invloed die de visserij heeft op mens en natuur . Ook ontdekken ze dat het niet vanzelfsprekend is dat er voldoende eten en drinken is. En ze denken na over hoe je hiermee om kunt gaan.
Thema 4: Wereldsupermarkt	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema ontdekken de kinderen waar ons eten vandaan komt. Ze leren dat grondstoffen voor producten vaak uit verre landen komen en ze ontdekken dat de leefomstandigheden in deze landen niet altijd goed zijn. Ze leren over het begrip Fair Trade . De kinderen leren over de soorten afval die ontstaat bij het maken en eten van chocolade en ze bedenken zelf manieren om op verantwoorde wijze om te gaan met afval.

Groep 5 Natuur en techniek

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: De aarde is uniek	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over de aarde . Ze leren dat de aarde water, licht, warmte, zuurstof en een dampkring heeft en er daardoor planten, dieren en mensen op aarde kunnen leven . En ze leren hoe planten en dieren zich aanpassen aan hun leefomgeving om te overleven .
Thema 2: In weer en wind	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over weer en klimaat. Ze leren dat de zon voor licht en warmte op aarde zorgt en dus heel belangrijk is voor het weer. Ze leren hoe seizoenen ontstaan en onderzoeken zelf hoe regen en wolken ontstaan. Ook leren ze de waterkringloop kennen. Ze leren over extreme weersverschijnselen als een tornado en leren hoe ze gegevens over temperatuur, bewolking, neerslag en wind kunnen gebruiken om het weer te voorspellen.
Thema 3: Het wonderlijke lichaam	Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen hoe alles in en aan ons lichaam met elkaar samenwerkt. Ze worden zich bewust van hun eigen lichaam en hoe je hier goed voor zorgt .
Thema 4: Handige techniek	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen de verschillende toepassingen van technologie in het dagelijks leven te herkennen en onderzoeken. Ze leren over de invloed van technologie op henzelf en op hun eigen leefomgeving . En ze verkennen de veranderingen die zij door technologische ontwikkelingen zelf teweeg kunnen brengen, nu en straks.

Groep 6 Geschiedenis

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Ontdekkers en hervormers	• Democratisch handelen	In dit thema leren de kinderen over religieuze en levensbeschouwelijke stromingen in de tijd van ontdekkers en hervormers. Ook leren ze over de conflicten die hierdoor ontstonden. Ze leren over macht en gezag en de opstand tegen machthebbers in de 16 ^e eeuw. En ze leren over het ontstaan van Nederland en wie er over Nederland regeerde in de 16 ^e eeuw.
Thema 2: Regenten en vorsten	• Omgaan met verschillen • Omgaan met conflicten	In dit thema leren de kinderen over de bloei van de handel die de basis vormde voor macht en welvaart in de Gouden Eeuw. Ze ontdekken de tegengestelde belangen die mensen hadden in die tijd en leren hier hun mening over vormen. En ze leren over de verschillen tussen arm en rijk .
Thema 3: Pruiken en revoluties	• Omgaan met verschillen • Omgaan met conflicten	In dit thema ontdekken de kinderen hoe (welgestelde) mensen leefden in de 18 ^e eeuw en hoe dat verschillend was tussen arm en rijk . Ze leren wat een revolutie is en hoe die kan ontstaan. Ze leven zich in in het leven van 18 ^e -eeuwse burgers en leren hoe je je ontevredenheid door middel van protest kunt uiten. En ze leren over de handel in tot slaaf gemaakten , verplaatsen zich in hun situatie en leren over de afschaffing van de slavernij.
Thema 4: Burgers en stoommachines	• Democratisch handelen • Omgaan met verschillen	In dit thema leren kinderen over nieuwe uitvindingen, de opkomst van (stoom)machines en hoe dit onze levens veranderde. Ze leren over de woon- en werkomstandigheden van mensen in die tijd. Ook leven ze zich in en vergelijken ze hun leven met het leven van kinderen en bekende personen uit die tijd. En ze leren over (de totstandkoming en handhaving van) regels en wetten in Nederland: de Grondwet , het Kinderwetje van Van Houten, de leerplichtwet en de woningwet.

Groep 6 Aardrijkskunde

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapdoelen
Thema 1: Scheuren in de aarde	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over verschillende landschappen . Ze ontdekken dat de aarde voortdurend verandert als gevolg van bewegende aardplaten. Ze leren over welke gevolgen en gevaren aardbevingen en vulkaanuitbarstingen met zich meebrengen voor natuur en mens . De kinderen voorspellen hoe de aarde er over 250 miljoen jaar uit zal zien.
Thema 2: Dreiging van water	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over water in Nederland. Ze ontdekken dat ons land voor een groot gedeelte onder de zeespiegel ligt en dat delen van Nederland kunnen overstromen door zee- of rivierwater. Ze leren over de maatregelen die we hebben genomen om bedreigde gebieden bewoonbaar te houden. Ze ontdekken dat niet alleen ons land, maar ook veel andere landen ter wereld te maken hebben met overstromingen. Ze ontwerpen zelf een waterkering die moet helpen tegen zo'n overstroming.
Thema 3: Altijd onderweg	Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over waar mensen wonen en werken en waarom ze reizen. Ze ontdekken hoe hun leefomgeving eruitziet en dat je aan de hand van geluiden iets kunt zeggen over je leefomgeving. Ze leren dat de plaats waar we wonen wordt bepaald door een groot aantal factoren: geboorteplaats en economische, politieke of veiligheidsoverwegingen . En ze onderzoeken hoe het leven in de toekomst zal zijn.
Thema 4: Kijk op de wereld	Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over de verschillende werelddelen en de mensen die daar wonen. Ze leren wat cultuur is, ontdekken dat er verschillende culturen zijn en leren wat een multiculturele samenleving is. Ze leren over verschillende gewoontes en tradities in Nederland en vergelijken die met andere landen in de wereld. En ze leren over de overeenkomsten en verschillen tussen mensen in de wereld.

Groep 6 Natuur en techniek

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: De kringloop van het leven	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen dat alles in de natuur met elkaar samenhangt. Ze leren wat de gevolgen zijn voor de voedselketen en het voedselweb als dieren uitsterven . Ook leren ze dat schimmels belangrijk zijn voor ons ecosysteem . En ze onderzoeken hoe zij zelf een geschikte leefomgeving kunnen maken voor verschillende dieren.
Thema 2: Wonderlijke natuurverschijnselen	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over natuurkundige verschijnselen . Ze leren dat ze door te onderzoeken meer te weten kunnen komen over verschillende natuurkundige verschijnselen en dat we zo de wereld om ons heen steeds beter begrijpen . Ze doen zelf proefjes om warmte, geluid, statische elektriciteit en lucht te ervaren.
Thema 3: De limonadefabriek	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen hoe producten worden gemaakt binnen een productieketen . Ze leren over de gevolgen van industrie en productie voor de natuur . Ze leren hoe je met de ecologische voetafdruk inzichtelijk kunt maken hoe zwaar de aarde wordt belast met het maken van een bepaald product.
Thema 4: Bruikbare uitvindingen	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over de vorm en functie van apparaten en voorwerpen. Ze leren dat nieuwe uitvindingen ervoor zorgen dat technische producten zich blijven ontwikkelen. Ze leren wat groene energiebronnen zijn, hoe deze werken en hoe deze worden toegepast. Ze onderzoeken de groene energiebronnen zon, wind en water en ontdekken de voor- en nadelen van deze energiebronnen.

Groep 7 Geschiedenis

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: De Eerste Wereldoorlog	• Democratisch handelen • Omgaan met conflicten	In dit thema leren de kinderen over de Eerste Wereldoorlog en dat nationalisme en de Industriële Revolutie hieraan ten grondslag lagen. Ze denken na over welke zaken een oorlog kunnen veroorzaken en over conflictsituaties tussen verschillende landen. Ze leven zich in in het leven van een soldaat en een Duitser in die tijd.
Thema 2: De Tweede Wereldoorlog	• Omgaan met verschillen • Omgaan met conflicten	In dit thema leren de kinderen over de Tweede Wereldoorlog en het ontstaan hiervan. Ze ontdekken hoe het was om te leven in tijden van bezetting en ze bedenken wat zij zelf zouden doen om te overleven . Ze leren over het leven van Anne Frank en het leven van andere Joodse kinderen in de Tweede Wereldoorlog. Ze leren over opstand en verzet en kijken naar de overeenkomsten en verschillen tussen de oorlog in Nederlands-Indië en Nederland.
Thema 3: Nederland in opbouw	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over de wederopbouw . Ze leven zich in in het leven van kinderen in die tijd. Ze ontdekken waarom mensen emigreerden , hoe Nederland er weer bovenop kwam en ze leren over het ontstaan van de verzorgingsstaat . En ze leren over de verzuiling van Nederland, het ontstaan van verschillende culturen en wat dit betekende.
Thema 4: De wereld in twee blokken	• Omgaan met verschillen • Democratisch handelen	In dit thema leren de kinderen over verdeeldheid in Europa ten tijden van de Koude Oorlog. Ze leren over toenemende welvaart, vrijheid en aandacht voor gelijkheid in die periode en over de spanningen en protesten die dit met zich meebracht. Ze leren over de basiswaarden van vrijheid , gelijkheid en solidariteit van de democratische rechtstaat en denken na over wat zij zelf belangrijk vinden.

Groep 7 Aardrijkskunde

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Krachten der aarde	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over de veranderingen in de natuur door de tijd. Ze ontdekken dat ons landschap vroeger veranderde door de natuur, maar dat nu vaak de mens verantwoordelijk is voor veranderingen in ons landschap. Ze leren over de redenen om landschap te veranderen: voor landbouw, de natuur, de economie, woonruimte en veiligheid. Ze leren dat er bij verandering van landschap door de mens verschillende belangen spelen. Ze kijken en luisteren naar deze verschillende belangen en denken na over wat zij zelf belangrijk vinden aan hun leefomgeving .
Thema 2: Klimaatkwesities	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over weer en klimaat. Ze ontdekken dat klimaatzones door verschillende invloeden worden bepaald en leren over de verschillende kenmerken van klimaatzones. Ze leren wat broeikasgassen zijn, wat hier de voor- en nadelen van zijn en dat de mens zorgt voor een versterkt broeikas effect. Ze leren over oorzaken en gevolgen van de opwarming van de aarde en bedenken zelf oplossingen om de opwarming van de waarde te verminderen.
Thema 3: Samen sterk	Democratisch handelen Omgaan met verschillen Omgaan met conflicten	In dit thema leren de kinderen over Europa en de Europese Unie . Ze leren welke landen deelnemen aan de EU en leren iets over de cultuur , taal en gewoonten van elke lidstaat. Ze leren over de totstandkoming en handhaving van regels in Europa en hoe de EU samenwerkt om problemen op te lossen. Ze denken na over hoe conflicten ontstaan en ze ontdekken dat er regels nodig zijn voor een goede samenwerking. Ze leren hoe besluiten in de EU worden genomen. Ook leren ze dat niet alle besluiten van de EU voor iedereen dezelfde betekenis hebben. Ze kunnen de gevolgen hiervan onder woorden brengen. En ze leren over de voorwaarden waaraan lidstaten moeten voldoen om toe te treden tot de EU.
Thema 4: Wereldwijd verbonden	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over globalisering . Ze ontdekken dat ze vaak gebruik maken van goederen en diensten uit andere delen van de wereld . Ze leren dat er een wederzijdse afhankelijkheid bestaat tussen consumenten (hier) en producten (daar). Ze denken na over de gevolgen van globalisering en leren enkele risico's van schaalvergroting voor mens en milieu kennen. Ze denken na over de keuzes die zij daar zelf in hebben.

Groep 7 Natuur en techniek

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Puur natuur	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over het verschil tussen leven en dood . Ze leren over verschillende kenmerken van planten en dieren.
Thema 2: Het proefjeslab	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over natuurkundige verschijnselen . Ze leren dat ze door te onderzoeken meer te weten kunnen komen over verschillende natuurkundige verschijnselen en dat we zo de wereld om ons heen steeds beter begrijpen . Ze leren wat het belang is van natuurkundige verschijnselen en doen onderzoek naar licht, kleur, elektriciteit en de verschijningsvorm van stoffen.
Thema 3: Seks enzo	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over het proces van voortplanting bij planten en dieren.
Thema 4: Lekker stevig	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over bouwen, ontwerpen, constructie, verbindingen en krachten. Ze leren verschillende toepassingen van technologie in het dagelijks leven te herkennen. Ze verkennen de veranderingen die zij door technologische ontwikkelingen zelf teweeg kunnen brengen, nu en straks. En ze leren hoe ze technische inzichten kunnen gebruiken om problemen op te lossen .

Groep 8 Geschiedenis

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Geschiedenis als theater	• Omgaan met verschillen	In dit thema kruipen de kinderen in de huid van verschillende mensen door de eeuwen heen. Ze leren zich inleven in de situatie en levens van anderen en deze te vergelijken met die van zichzelf. Ze leren emoties bij zichzelf en bij anderen te herkennen én benoemen.
Thema 2: Eigenwijze burgers	• Democratisch handelen • Omgaan met conflicten • Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over rechten en rechtvaardigheid . Ze leren over macht en gezag en hoe Hitler zich ontwikkelde tot dictator . Ze leren wat eerlijke rechtspraak is. Ook leren ze over de grondwetswijziging van 1848 en de democratische rechtstaat zoals wij die nu kennen. Ze leren over ongelijkheid en discriminatie en hoe ze hiermee om kunnen gaan. En de kinderen gaan stemmen voor hun eigen fictieve wet.
Thema 3: Eeuwige portretten	• Omgaan met verschillen • Democratisch handelen	In dit thema leren de kinderen meer over de verschillende tijdvakken en kenmerkende aspecten aan de hand van afbeeldingen. Ze leren over machtshébbbers door de tijd heen en zoeken uit hoe je macht aantoont. Ze kijken naar uiterlijke kenmerken en leren die met elkaar vergelijken. Ook leren ze hoe schoonheidsidealen veranderen door de tijd heen.
Thema 4: Wondere wereld	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen om vanuit een ander perspectief naar de geschiedenis te kijken. Ze leren over de wereldgeschiedenis en ze leven zich in in belangrijke personen in de tijd.

Groep 8 Aardrijkskunde

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Zoom in op Afrika	• Maatschappelijk verantwoord handelen • Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over de diversiteit in Afrikaanse landschappen en klimaten . Ze leren dat verschillen in klimaat ook verschillen in landschappen veroorzaken. Ze leren over de diversiteit van dieren in Afrika. Ze leren over de verschillen tussen arm en rijk en onderzoeken hoe rijkdom verdeeld wordt. Ze leren over Afrikaanse bevolkingsgroepen en hun cultuur . En de kinderen leren dat door verandering van leefomstandigheden ook de cultuur verandert.
Thema 2: Amerika, land of hope and dreams	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over Amerika en de Verenigde Staten in het bijzonder. Ze leren over de motieven van migratie en ze kunnen deze motieven vroeger en nu vergelijken . Ze leren hoe de geschiedenis van een volk invloed heeft op de cultuur in een land. Ze leren over natuurverschijnselen in Amerika en door welke klimatologische omstandigheden deze worden veroorzaakt. En ze leren over de demografische , economische en sociale aspecten van de neergang van een grote stad
Thema 3: Soaps en samba in Zuid-Amerika	• Omgaan met verschillen • Democratisch handelen	In dit thema leren de kinderen over de verschillende culturen en de koloniale geschiedenis van Zuid-Amerika. Ze onderzoeken de verschillen in gebruik van het tropisch regenwoud en de gevolgen daarvan voor mens en natuur . Ze leren over de ongelijkheid tussen arm en rijk. Ook leren de kinderen over de factoren die deze ongelijkheid veroorzaken en wat daarvan de gevolgen zijn.
Thema 4: Kleurrijk Azië	• Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen over Azië. Ze leren over de cultuur , religie , economie en klimaten van India. Ze leren over het hindoeïsme en vergelijken het Holifeest met het Paasfeest zoals wij dat kennen. Ze maken zelf een tentoonstelling en ontdekken daarmee wat nodig is om bezoekers iets van de cultuur van een ander land te laten ervaren en beleven.

Groep 8 Natuur en techniek

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Thema 1: Extreme natuur	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen over kringlopen, aanpassingen en voortplanting. Ze leren hoe planten, dieren en mensen door de tijd heen veranderen of zich aanpassen aan hun omgeving . En ze leren wat de gevolgen zijn voor de voedselketen en het voedselweb als dieren uitsterven .
Thema 2: Slimme sporters	Omgaan met verschillen	In dit thema leren de kinderen hoe alles in en aan ons lichaam met elkaar samenwerkt. Ze worden zich bewust van hun eigen lichaam en hun eigen unieke kenmerken . Ze leren hoe je je lichaam sterker kunt maken en hoe je goed zorg draagt voor je lichaam.
Thema 3: Waanzinnige experimenten	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen over natuurkundige verschijnselen . Ze leren dat ze door te onderzoeken meer te weten kunnen komen over verschillende natuurkundige verschijnselen en dat we zo de wereld om ons heen steeds beter begrijpen . Ze experimenteren zelf met natuurkundige verschijnselen: (statische) elektriciteit, warmte, geluid, magnetisme, licht en kleur.
Thema 4: Flitsend design	Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen hoe producten worden gemaakt binnen een productieketen .

Projectthema's

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapdoelen
De verhalenkoffer '40-'45 <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Democratisch handelen • Omgaan met verschillen	In dit thema onderzoeken de kinderen het leven van onbekende slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Ze leren over oorlog en vrede en denken na over wat vrijheid betekent. Ze leven zich in in het leven van een van de slachtoffers en schrijven een verhaal over deze persoon.
Smart Life <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren de kinderen hoe hun leven slimmer kan worden met behulp van technologie . Ze leren verschillende toepassingen van technologie in het dagelijks leven en in de samenleving herkennen en onderzoeken . Ze leren wat de invloed van technologie is op henzelf en hun leefomgeving. Ook leren de kinderen welke veranderingen zij door technologische ontwikkelingen zelf teweeg kunnen brengen, nu en straks.
T. rex onderzoekslab <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema leren kinderen nadenken over de vragen die ze kunnen stellen naar aanleiding van de vondst van de T. rex en de verklaringen die er kunnen zijn. Ze leren dat ze door te onderzoeken meer te weten kunnen komen.
Kijkje in de toekomst <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Maatschappelijk verantwoord handelen	In dit thema denken de kinderen met een grote wegenbouwer na over de toekomst van het vervoer. Ze leren wat ze belangrijk vinden aan hun eigen leefomgeving en denken na over de inrichting hiervan, nu en straks.
Kinderverkiezingen <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Democratisch handelen • Omgaan met conflicten • Omgaan met verschillen	In dit thema nemen kinderen zelf deel aan de verkiezingen. Ze leren over democratie en de werking van het politieke bestel . Ze denken na over wat ze belangrijk vinden en leren hun standpunt in te nemen en deze te onderbouwen. Ze leren om, in de context van de klas, anderen van hun mening te overtuigen en te luisteren naar de mening en standpunten van anderen. Zo ontdekken ze dat mensen verschillend over onderwerpen kunnen denken, dat die verschillen soms wel en soms niet overbrugd kunnen worden en dat dit niet tot een conflict hoeft te leiden. Tot slot gaan de kinderen zelf stemmen op hun favoriete partij.

Specials

Thema	Draagt bij aan burgerschapsdomein(en)	Burgerschapsdoelen
Verhalen achter de voordeur <i>Groep 4 t/m 8</i>	• Omgaan met verschillen	In deze les leren de kinderen dat ‘thuis’ voor iedereen iets anders betekent. Ze leren over de eigen gezinssituatie en thuisculturen en die van anderen. Ze leren de overeenkomsten en verschillen tussen mensen te herkennen, benoemen en in aanzet te verklaren.
Je bent wie je wilt zijn <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Omgaan met verschillen	In deze les maken de kinderen kennis met Wereldkinderen. Ze denken na over wie zij zelf zijn en wat ze willen. Ze leren verschillende aspecten waardoor hun identiteit mede gevormd is bewust waar te nemen.
Oorlog in Oekraïne <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Democratisch handelen	In deze les leren de kinderen over oorlog en vrede . Ze duiken in de geschiedenis van Rusland en Oekraïne om te onderzoeken of daar een verklaring ligt voor de actuele gebeurtenissen.
Valentijnspecial <i>Groep 5 t/m 8</i>	• Omgaan met verschillen	In deze les leren de kinderen over vriendschap en verliefdheid .
Black Lives Matter <i>Groep 7 en 8</i>	• Democratisch handelen • Omgaan met verschillen	In deze les bekijken en onderzoeken de kinderen de levens van Dorothy Counts, Mae Jemison en Tyler Mitchell. Ze leren over grondrechten en mensenrechten en de basiswaarden van vrijheid, gelijkheid en solidariteit. Ze leren over de ongelijkheid tussen zwarte en witte mensen en het slavernijverleden . En ze leren voorbeelden van uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling te herkennen en benoemen.
Ontluikende liefde <i>Groep 7 en 8</i>	• Omgaan met verschillen	Deze les gaat over diversiteit . De kinderen leren over seksualiteit , verschillende seksuele oriëntaties en expressies van gender . Ze leren overeenkomsten en verschillen tussen mensen te herkennen, benoemen en in aanzet te verklaren.
Het verhaal van Nederland <i>Groep 8</i>	• Democratisch handelen	In deze les onderzoeken de kinderen de Nederlandse geschiedenis aan de hand van de serie <i>Het verhaal van Nederland</i> . De kinderen leren over oorlog en vrede , over de basiswaarden van vrijheid , gelijkheid en solidariteit en over de totstandkoming en handhaving van regels in Nederland.